

PODDUKLIANSKY KNIHOVNÍK

Ročník 9 číslo 1

2018

Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

OBSAH

Knižnica pre všetkých.....	1
Knihy sú otvorené dvere.....	10
Hlavné ukazovatele činnosti.....	11
Oddelenie ako ho (ne)poznáte.....	14
Regionálne osobnosti – Juraj Bača.....	16
Police plné kníh.....	19
Jazykové omyly.....	21
Viete, že...?.....	22
Inšpirácia na domáce knižnice.....	23
Book Bike.....	24
Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia.....	25
Čas na zábavu.....	26

Knižnica pre všetkých

Z aktivít našej knižnice

V dňoch **8.1.-26.1.2018** bola v Podduklianskej knižnici inštalovaná výstava pod názvom **Biblia na cestách**. Hlavným poslaním tejto výstavy je priblížiť Bibliu, knihu kníh, širokej

verejnosti nielen z historického pohľadu, ale hlavne chce priblížiť jej posolstvo súčasnému človeku. Návštevníci tejto unikátnej výstavy si mali možnosť prezrieť exponáty kníh napísaných v rôznych svetových jazykoch, súčasné preklady Biblií, tiež komentáre, slovníky, encyklopédie, spevníky, modlitebné knihy, kancionály, ako aj sprievodnú literatúru. Časť vystavených kníh je tiež venovaná deťom a mládeži. Prednášku na tému História Biblie a jej obsah pre deti základných a stredných škôl

v meste, ale aj pre jednotlivých záujemcov odprednášal pán Milan Šurman z Občianskeho združenia Biblia na cestách, ktorému aj touto cestou v mene všetkých návštevníkov tejto výstavy, aj v mene pracovníkov Podduklianskej knižnice, srdečne ďakujeme... a ešte niekoľko zaujímavosti z výstavy na ktorej sme mohli vidieť, napr.: luxusné prevedenie tzv. Biblie-Dalí, v ktorej ilustrácie namaľoval slávny španielsky maliar surrealizmu Salvador Dalí, Nový zákon v jazyku Maurov, pôvodných obyvateľov Nového Zélandu, „Bibliu“ vo forme MP3, nahrávku celej Biblie v jazyku pidgin english, ktorým hovoria domorodci na ostrove Papua-Nová Guinea, zaujímavá bola aj tzv. Biblia do nepohody (vystavená v akváriu), ktorá je vode odolná a nehorľavá alebo veľmi starý a vzácny pergamenový zvitok TÓRY, na ktorom je v hebrejskom jazyku opísaná časť knihy Deuteronomium (5. Kniha Mojžišova). Výstavu si prezrelo 920 detí a 183 dospelých.

V spolupráci s OZ Pro Ruthenia a Rusínskou obrodou vo Svidníku sa v priestoroch Podduklianskej knižnice konala dňa **25. januára 2018** beseda s otcom PaedDr. Františkom Dancákom **o blahoslavenom Vasiľovi Hopkovi**, prešovskom biskupovi. Mons. ThDr. Vasiľ Hopko, gréckokatolícky pomocný biskup v Prešove a titulárny

biskup midilenský, sa narodil 21. apríla 1904 v obci Hrabské, okres Bardejov. Po násilnom zrušení Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku v roku 1950 bol internovaný a v roku 1951 odsúdený na 15 rokov odňatia slobody, peňažný trest 20 000 Kčs, stratu občianskych práv na 10 rokov a prepadnutie majetku. Bol väznený v Bratislave, Ilave, Leopoldove, Prahe, Mírove a vo Valdiciach. V máji 1964 ho „zo zdravotných dôvodov a za dobré správanie“ podmienene prepustili.

Po prepustení z väzenia bol internovaný v domácom väzení v Oseku. Po obnovení Gréckokatolíckej cirkvi v júni 1968 vykonával síce funkciu svätiakeho biskupa, ale plne rehabilitovaný nebol. Z vernosti ku Kristovi a katolíckej cirkvi sa obetoval a prijal všetky väzenia a fyzické a psychické utrpenia so zodpovednosťou, s odvahou a pevnou vierou. Stal sa teda mučeníkom pre vieru: obetoval svoj život pre Krista a pre Cirkev. Zomrel, ako je uvedené aj v správe o prehliadke

mŕtveho, na následky väzenia 23. júla 1976 v Prešove. Jeho telesné pozostatky boli uložené do krypty v katedrálnom Chráme svätého Jána Krstiteľa v Prešove. Za blahoslaveného ho vyhlásil pápež Ján Pavol II. 14. septembra 2003 v Bratislave. Gréckokatolícka cirkev slávi sviatok blaženého hieromučeníka Vasiľa Hopka 11. mája. Toto podujatie spestrili svojou hrou na heligónky a spevom Svidnícki heligonkári.

Pod názvom **Slovensko krajina plná tajomstiev** bola v Podduklianskej knižnici vo Svidníku od **12. februára do 23. februára 2018** sprístupnená výstava ilustrácií **Zuzany Fuskovej** z dvoch, bohato ilustrovaných publikácií so spoločným názvom SLOVENSKO - krajina plná tajomstiev a s podnázvami kníh Prázdniny s deduškom a Prázdniny s deduškom 2. Táto putovná výstava má za cieľ originálnym spôsobom predstaviť a priblížiť, hlavne detskému čitateľovi, naše historické a kultúrne dedičstvo

jednotlivých regiónov. Poslaním kníh z ktorých sú vystavené jednotlivé ilustrácie a ktoré sú kľúčovou udalosťou deja odohrávajúcou sa v každej kapitole knihy je osloviť aj zahraničných Slovákov, ktorých deti vyrastajú v novej domovine a prostredníctvom

púťavých príbehov budovať v deťoch vrúcny vzťah k domovskej krajine svojich rodičov – ku krajine, v ktorej žijú ich starí rodičia a ďalší príbuzní. Púťavý dej nabáda čitateľa odhaľovať tajomstvá Slovenska a spoznávať krásy tejto malebnej krajiny v srdci Európy. Dynamické príbehy osadené do súčasnosti ponúkajú zážitkové spoznávanie Slovenska, sprístupňujú známe legendy, čerpajú z miestnych zvykov a tradícií.

Na záver tejto výstavy sa **23. februára**, pre žiakov základných škôl vo Svidníku, ktorí si túto výstavu počas dvoch týždňov mali možnosť pozrieť, uskutočnila beseda so

šéfredaktorkou vydavateľstva Class **Ing. Lenkou Šingovskou**, ktorá deťom porozprávala nielen o spomínaných dvoch knihách, ale aj o samotnom vydavateľstve Class a o tom, že spoločne s majstrami slova a za pomoci odborných konzultantov by chceli tvoriť diela, ktoré by originálnym spôsobom sprístupňovali a uchovávali zdedené hodnoty po našich predkoch.

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC
5.3.2018 - 11.3.2018

V rámci Týždňa slovenských knižníc 2018 šancu na vrátenie kníh bez zaplatenia upomienok využilo 64 používateľov. Do knižnice sa zdarma zapísalo 106 nových používateľov a obnovenie čitateľských preukazov využilo 82 používateľov.

 Podduklianska knižnica vo S v i d n í k u

Týždeň slovenských knižníc

Motto TSK: "Knižnice pre všetkých"

19. ročník celoslovenského podujatia Slovenskej asociácie knižníc

05.3.2018 - 11.3.2018

05.03.2018 GÚĽAJ SA VAJÍČKO, CEZ HORY, DOLINY, PRINES VEĽKONOČNÝ POZDRAV DO KAŽDEJ RODINY - tvorivá dielňa - zdobenie a maľovanie vajíčok pre žiakov ZŠ

06.03.2018 JA UŽ VIEM ČITAŤ - informačná výchova pre žiakov 1. roč. základných škôl, spojená so slávnostným zápisom do knižnice

07.03.2018 MAJSTRI PERA : Ján Smrek - literárno-hudobné pásmo k 120. výročiu narodenia Jána Smreka - pre študentov SŠ

08.03.2018 KRÍŽ POKÁNIA - literárno-hudobné pásmo pre klientov Denného stacionára ATRIUM

09.03.2018 BOLA RAZ JEDNA TRIEDA - beseda o knihe Kristy Bendovej - pre žiakov ZŠ

08.03.2018 ČITATELSKÝ MARATÓN - súťaž v čítaní, pre žiakov ZŠ v meste

09.03.2018 JA UŽ VIEM ČITAŤ - informačná výchova pre žiakov 1. roč. ZŠ, spojená so slávnostným zápisom

POVEDANÉ SA ZABUDNE, NAPÍSANÉ SA ZAPAMÄTÁ - prezentácia bibliografie regionálnych spisovateľov okresu Svidník v rámci zážitkového vyučovania hodiny slovenského jazyka a literatúry, spojená s minisúťažou pre ZŠ a SŠ v meste

Výchovné a vzdelávacie podujatia v bibliobuse:

- * KDE BOLO, TAM BOLO... - Rozprávkové kráľovstvo očami (rukami) detí - vyhlásenie súťaže v kreslení a zhotovovaní rozprávkových postavičiek ľubovoľnou technikou pre deti ZŠ v regióne
- * HÁDAJKO - hádanky pre návštevníkov bibliobusu
- * BYSTROHLÁVKA - vyhodnotenie vedomostnej súťaže
- * BIBLIOBUS - Môj rozprávkový svet - slávnostné zápisy prvkov

Počas celého TSK bude bezplatný zápis nových aj doterajších čitateľov a odpustenie poplatkov z omeškania.

V rámci TSK a Mesiaca knihy bude sprístupnená výstava Svetové kultúrne a prírodné dedičstvo Unesco Slovensko (5.3.2018-29.3.2018)

 Slovenská asociácia knižníc

 Spolok slovenských knižníčkov a knižníc

5.3.2018

Podujatím pod názvom **Gúľaj sa vajíčko, cez hory, doliny, prines veľkonočný pozdrav do každej rodiny** sa v Podduklianskej knižnici vo Svidníku **5. marca 2018** začal Týždeň slovenských knižníc.

V poobedňajších hodinách sa v priestoroch hudobného úseku stretli žiaci ZŠ Ul. Karpatská s pracovníčkou knižnice, ktorá im v rámci tvorivej dielne predviedla, ako a čím zdobiť veľkonočné vajíčka. Najprv im vysvetlila, čo všetko budú potrebovať na zdobenie vajíčka, ako sa má správne držať tzv. voskovacie pero (špendlík s hlavičkou), poradila im ako roztopiť voskovú pastelku, upozornila na niektoré postupy a techniky pri zdobení vajíčok a potom im názorne ukázala ako sa majú správne takéto vajíčka zdobiť. Žiaci si potom samostatne vyskúšali maľovať vajíčka

voskom. Keďže nám sviatky jari už čoskoro zaklopú na dvere, deti sa potešili vlastným výrobkom, ktoré si zobrali domov ako veľkonočnú výzdobu.

6.3.2018

Medzi najčítanejších a najprekladanejších slovenských básnikov patrí Ján Smrek, vl. menom Ján Čietek, spisovateľ, redaktor, publicista, vydavateľ a organizátor kultúrneho života, bol predstaviteľom vitalizmu, čiže vnímal krásu sveta a života celým svojim srdcom, všetkými zmyslami. Venoval sa aj prekladu a tvorbe pre deti. O jeho skromnom živote a optimistickom diele Podduklianska knižnica pripravila pre študentov SOŠ - technickej vo Svidníku literárne pásmo **Majstri pera - Ján Smrek**. Podujatie sa uskutočnilo **6.3.2018** a bolo doplnené a spestrené krátkym videofilmom o tejto osobnosti našej slovenskej literatúry.

Zábavné informačné hodiny o tom, čo všetko má vedieť malý čitateľ, spojené so zoznámením sa s knižničným fondom, orientáciou sa v knižnici a v knižničných dokumentoch, už tradične uskutočňujeme pre prvákov ZŠ v meste. Tieto informačné výchovy pod názvom **Ja už viem čítať**, ktoré sú spojené so slávnostným zápisom prvákov do knižnice, sa v knižnici uskutočnili **6.3.2018** a **9.3.2018**. Prostredníctvom tejto výchovy

už najmenšie deti oboznamujeme nielen s knižnicou, jej funkciou, ale aj so základnými vedomosťami o zložení a funkcii knihy.

7.3.2018

„Obráťme teraz pozornosť na Golgotu, tam kde Boží Syn zodvihol hriech sveta a svojou čestnou krvou nás oslobodil spod jeho otroctva“, týmito slovami sa začalo literárno-hudobné pásmo o najvýznamnejšom kresťanskom sviatku Veľkej noci pre obyvateľov Denného stacionára Atrium vo Svidníku. Keďže je to obdobie veľkonočného pôstu, tak si knihovníčky spoločne s obyvateľmi tohto stacionára zaspievali pôstne piesne. Toto podujatie pod názvom **Kríž pokánia** sa uskutočnilo dňa **7.3.2018**.

V knihe Kristy Bendovej **Bola raz jedna trieda** je v krátkych básničkách milou a hravou formou zobrazených pár situácií, ktoré sa nedajú zažiť nikde inde len v škole. Skúšanie počas hodiny zemepisu, písanie známok do žiackych knižiek, vyhováranie sa, prečo žiak práve dnes danú látku neovláda, potajomky sa čarbalo na lavice, cez prestávky sa narýchlo dorábali domáce úlohy... Na úplnom konci knižky autorka pridala pár rád, ktorými by sa mal riadiť každý žiak či študent. Zaujímavé je, že aj keď od prvého vydania tohto diela už nejaký ten čas ubehol, no jej rady sú stále aktuálne. O tejto knihe sa v knižnici

uskutočnila **7.3.2018** beseda pre žiakov 3. ročníka ZŠ Ul. 8. mája.

8.3.2018

Čitateľský maratón má v Podduklianskej knižnici už niekoľkoročnú tradíciu a do tejto súťaže v čítaní rozprávok Pavla Dobšinského sa tohto roku zapojili žiaci 3. ročníkov ZŠ v meste Svidník. Každý žiak mal prečítať po desať riadkov z rozprávkovej knihy. Vyhrali žiaci tej školy, ktorých sa pri čítaní vystriedalo najviac, do úvahy sa bralo aj správne

čítanie. Cieľom tohto maratónu je pritiahnúť k čítaniu čo najviac detí, aby sa tak u nich podporila fantázia, prehĺbilo sa v nich literárne cítenie a našli motiváciu k čítaniu kníh a k pravidelným návštevám knižnice a zároveň poukázať na význam literatúry pre detského čitateľa. Do súťaže boli zapojené štyri ZŠ v meste.

Umiestnenie žiakov týchto škôl:

1. miesto - ZŠ Ul. Karpatská (16)
2. miesto - ZŠ Ul. Centrálna (14)
3. miesto - ZŠ Ul. 8. mája (12)
4. miesto - Cirkevná základná škola sv. Juraja vo Svidníku (10)

Základným školám boli odovzdané vecné ceny a diplomy.

Podduklianska knižnica vydala bibliografiu **Povedané sa zabudne, napísané sa zapamätá** o regionálnych autoroch okresu Svidník a čiastočne aj okresu Stropkov, autoroch, ktorí sa tu narodili, žili, žijú alebo tu prišli z iných regiónov, pracovali tu alebo pracujú a po ktorých tu takto niečo hmatateľné

zostane. V tejto bibliografii sú uvedení spisovatelia, ktorí majú za sebou iba jednu, dve no o nich toho veľa nevieme.

sa písaním živil, pre niektorých písanie znamená relax, je to ich záľuba, píšú iba vtedy, keď majú nápad a keď sa im skutočne chce, pre iných zasa znamená oddych od všedného kolotoča povinností, môžu tak zabudnúť na vlastné problémy a starosti, môžu zo seba dostať svoje pocity, myšlienky, trápenia, žiale, ale aj podeliť sa s niekým so svojim šťastím, láskou, s tým čo prežívajú a možnože písanie pre niekoho je aj určitou terapiou na

knihy, resp. niekoľko kníh,

Nie sú to spisovatelia, ktorí by

z zlomené srdce, pomáha mu vypísať sa z problému, pretože každé takéto písanie musí vychádzať v prvom rade zo srdca. Bibliografia obsahuje súpis 72 kn.j. od 26 autorov, ktorých knihy sa nachádzajú v knižnici a záujemcovia si ich môžu požičať. Sú to knihy tzv. krásnej literatúry, čiže beletrie. Pre žiakov 8. ročníkov ZŠ, Ul. 8. mája vo Svidníku sa dňa **8.3.2018** uskutočnila elektronická prezentácia tejto bibliografie, ktorá bola spojená s výkladom, výstavou a minisúťažou. Pred nami defilovali takí autori, ako napr. Jaroslava Hribiková-Bertolasi, Michal

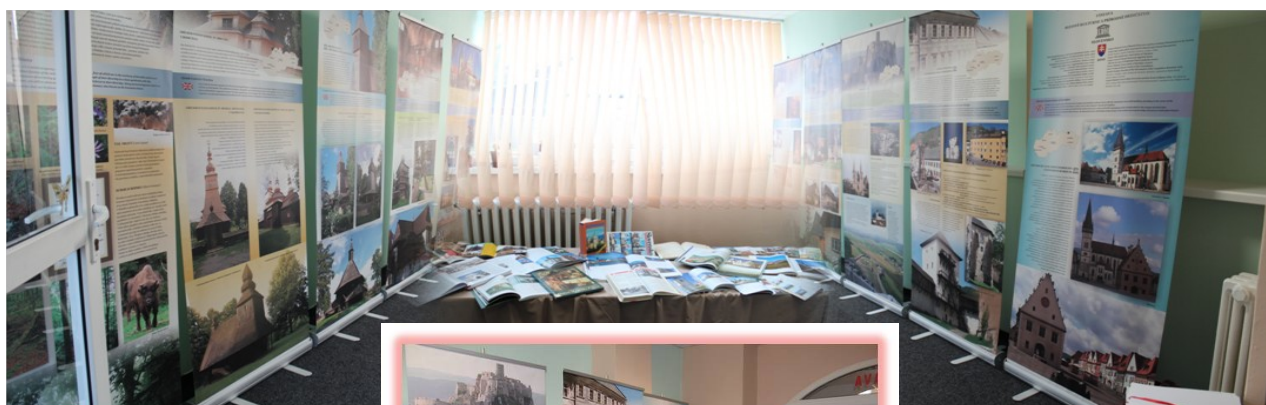
Cocuľa, Nadežda Sobeková, Alžbeta Ondusková, Anna Mitaľová, Miroslav Majerník, Ľudmila Šandalová, Anna Lažová, Daniel Vrabec a ďalší. Podujatie bolo zážitkovým vyučovaním v rámci regionálnej výchovy a slovenského jazyka a literatúry.

Najčastejším a najobľúbenejším dekoračným prvkom sú kvety. Vďaka svojej rozmanitosti a pestrofarebnosti dokážu ozdobiť a skrášliť takmer všetko. Ako vyrobiť zaujímavé kvety - narcisy z papiera učila pracovníčka knižnice žiakov ZŠ vo Vyšnom Orlíku **8.3.2018** v tvorivej dielni pod názvom **Košík plný jari**. Deti potom tieto vlastnoručne vyrobené narcisy mohli darovať svojim mamičkám a babičkám k sviatku MDŽ.

Do Týždňa slovenských knižníc sa zapojili aj pracovníci bibliobusu, a to vyhlásením súťaže v kreslení a zhotovovaní rozprávkových postavičiek ľubovoľnou technikou pre deti ZŠ v regióne pod názvom **Kde bolo, tam bolo... Rozprávkové kráľovstvo očami (rukami) detí**. Bola vyhodnotená vedomostná súťaž **Bystrohlávka**, v ktorej **I. miesto získala Daniela Brendzová z Breznice, II. miesto získal Nikolas Otrošina, III. miesto Zachariáš Bujdoš, obidvaja zo ZŠ Chotča**. V stálej súťaži **Hádajko** návštevníci bibliobusu si mohli overiť svoj dôvtip a šikovnosť prostredníctvom hádaniek, v ktorých sú ukryté predmety, javy, osoby.

Počas celého TSK a marca Mesiaca knihy bola v knižnici sprístupnená výstava pod názvom **SVETOVÉ KULTÚRNE A PRÍRODNÉ DEDIČSTVO UNESCO, SLOVENSKO**. Podmanivo očarujúce umenie stvárnené samotnou prírodou snúbiace sa s fascinujúcimi

architektonickými pestrú históriu a pôvab Slovensko.

Osem pokladov už má svoje miesto medzi elitou Zoznamoch svetového sa vyberieme po stopách niektorého z krásnych

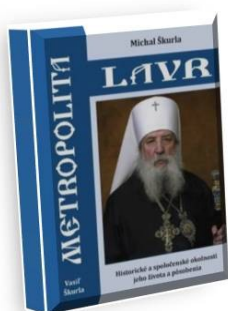
Bardejov, Levoča, alebo Banská Štiavnica, preskúame naše výnimočné jaskyne Slovenského krasu, necháme sa unášať okúzľujúcou hudbou tradičného dreveného hudobného nástroja fujara, navštívime útulnú obývanú dedinku Vlkolínec, ktorá je súčasne skanzenom dokumentujúcim spôsob života v minulosti s typickými drevenými domami,

skvostami, dokumentujú malebnú krajinu, akou je výnimočných slovenských pevné a nenahraditeľné pamiatok zapísaných na dedičstva UNESCO. Či už dávnej minulosti do historických miest ako

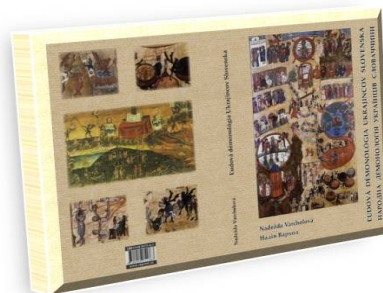
vydáme sa po stopách jedinečných drevených kostolíkov Karpatského oblúka, pozrieme sa na okolitý svet z romantických ruín Spišského hradu, alebo sa poprechádzame panenskou prírodou bukových pralesov. To všetko ponúka táto výstava, ktorá bola v knižnica inštalovaná **od 5.3.2018 do 29.3.2018** a ktorú si mohli pozrieť nielen používatelia knižnice, ale aj obyvatelia mesta Svidník a okolia.

Prešovský samosprávny kraj, Knižnica P.O.Hviezdoslava v Prešove spolu s ostatnými šiestimi verejnými knižnicami Prešovského kraja vyhlásil prvý ročník súťaže **Kniha roka 2017 Prešovského samosprávneho kraja**. Do tejto súťaže bolo potrebné nominovať knihy z oblasti beletrie a odbornej literatúry, ktoré boli vydané v roku 2017 a sú späté s regiónmi Prešovského samosprávneho kraja tematicky alebo osobou autora textovej či obrazovej časti. Podduklianska knižnica vo Svidníku do tejto súťaže nominovala 3 knihy a to: z beletrie knihu Miroslava Majerníka Záhadná tuláčka, z náučnej literatúry knihu

Michala Škurla Metropolita Lavr a knihu Nadeždy Varcholovej Ľudová démonológia Ukrajincov Slovenska. Do súťaže celkovo bolo za celý kraj nominovaných 33 odborných kníh a 12 kníh beletrie. Slávnostné vyhodnotenie súťaže sa uskutočnilo na zahájení Týždňa slovenských knižníc **5. marca 2018** v Knižnici P.O.Hviezdoslava v Prešove. Teší nás, že práve nami nominované knihy boli úspešné a v druhej kategórii (odborná literatúra) získali prvé a druhé miesto. **Vítazom Kniha roka 2017 v kategórii odborná literatúra sa stala kniha Metropolita Lavr, ktorej autorom je Michal Škurla**, rodák z Ladomirovej, s počtom 345 hlasov. **Na druhom mieste sa umiestnila**

kniha dlhoročnej odbornej pracovníčky - folkloristky Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku **Nadeždy Varcholovej Ľudová démonológia Ukrajincov Slovenska**. Obidve knihy boli vytlačené v Tlačiarňi svidníckej, ktorá svojou kvalitou tlače aj takýmto spôsobom dôstojne reprezentuje náš okres. Srdečne blahoželáme víťazom súťaže, ale aj všetkým autorom, ktorí boli do tejto súťaže nominovaní. Veríme, že víťazné a všetky ostatné knihy si nájdu svojich verných čitateľov, nielen v mesiaci knihy, ale aj po celý rok. Z kníh, ktoré sa zúčastnili súťaže

Kniha roka 2017 PSK bude zostavená putovná výstava, ktorá bude postupne prezentovaná v každej regionálnej knižnici Prešovského samosprávneho kraja.

Dňa **20.3.2018** sa v knižnici uskutočnila prednáška Ladislava Jasika spojená s elektronickou prezentáciou o drevených kostolíkoch vo svidníckom regióne pod názvom **Kráša ľudovej architektúry** pre žiakov 4. roč. ZŠ Ul. Komenského a pre študentov SZŠ milosrdného Samaritána.

text a foto: Nadežda Mičáková

Knihy sú otvorené dvere do čarovného sveta

Knižnica je kultúrna, informačná a vzdelávacia ustanovizeň, ktorá získava, spracováva, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje knižničný fond, poskytuje knižnično-informačné služby a zabezpečuje slobodný prístup k informáciám šíreným na všetkých druhoch nosičov, napomáha uspokojovať kultúrne, informačné, vedeckovýskumné a vzdelávacie potreby, podporuje celoživotné

vzdelávanie a duchovný rozvoj a plní svoje úlohy poskytovaním knižnično-informačných služieb z vlastných knižničných fondov a sprístupňovaním vonkajších informačných zdrojov. Základným východiskom pre poskytovanie služieb knižnice obyvateľstvu je budovanie kvalitného knižničného fondu. Rok 2017 bol v Podduklianskej knižnici vo Svidníku priaznivý pre čitateľskú verejnosť, pretože sme aj vďaka dotácii Fondu na podporu umenia, účelovým finančným prostriedkom na nákup knižného fondu od zriaďovateľa Prešovského samosprávneho kraja, mesta Svidník, ale aj vďaka našim používateľom mohli do fondu

knižnice získať a spracovať 2 316 zv. kníh. Tieto knihy boli umiestnené v oddelení služieb čitateľom v stacionárnej knižnici a v bibliobuse. Knižničný fond, v ktorom sú rozprávky, príbehy zo súčasnosti, ale aj zábavné príbehy pre chlapcov a dievčatá, sme nakúpili hlavne pre deti a mládež. Pre dospelých čitateľov a študentov na stredných a vysokých školách sme knižničný fond obohatili o literatúru z oblasti psychológie, pedagogiky, sociológie, ekonomiky, manažmentu, rôzne encyklopédie, slovníky, romány, knihy populárno-náučné i všeobecného zamerania. Tento fond poslúži všetkým našim používateľom, nielen pri ich ďalšom vzdelávaní a rozširovaní si vedomostí, ale aj pri využití ich voľného času. Knihy sme nakúpili u distribútorov kníh a v internetových kníhkupectvách na Slovensku a to: Ikar Bratislava, Slovart STORE Bratislava, I.M.I. Imrich Hajik Košice, Ing. I. Lazík Bratislava, Martinus Martin a Marenčin Bratislava. O nových knihách sme čitateľskú verejnosť informovali a knihy propagovali v miestnej tlači, v časopise Podduklianský knihovník, ktorý vydáva Podduklianska knižnica, na výstavkách kníh v priestoroch stacionárnej knižnice a bibliobusu, prostredníctvom plagátov a na webovej stránke Podduklianskej knižnice www.podduklianskakniznica.sk. Aj touto cestou sa chceme poďakovať všetkým tým, ktorí prispeli k obohateniu a k zatraktívneniu nášho knižničného fondu.

Nadežda Mičáková

Hlavné ukazovatele činnosti Podduklianskej knižnice za rok 2017

Knižničné fondy

Prioritou knižnice bolo dopĺňovanie knižničných fondov (ďalej KF). Typológiu KF tvorili knihy a periodiká, ktoré sa dopĺňovali na základe potrieb a požiadaviek používateľov.

PRÍRASTOK KNIŽNIČNÉHO FONDU		
SPOLU	CK	BUS
2 316 kn.j.	1 602 kn.j.	714 kn.j.

Prírastok získaný kúpou PK činil 2 007 kn.j., (grant-671, kúpa-1336) t.j. 86,65 % z celkového prírastku, z toho:

v CK 1 347 kn.j. t.j. 84,08 % z prírastku CK

v BUS-e 660 kn.j., t.j. 92,43 % z prírastku BUS

PK spĺňa **(0,18 – štandard 0,15)** odporúčanú hodnotu parametra v počte prírastkov knižničných jednotiek na obyvateľa nadobudnutých kúpou.

Prírastok získaný darom 309 t.j. 13,34 % z celkového prírastku (CK-255 t.j. 15,91%, Bus-54 t.j. 7,56 %)

Prírastok KF za rok 2017 bol 2 316 kn.j., v porovnaní s minulým rokom (2 382 kn.j.) bol menší o 66 kn.j.

V jazyku národnostných menšín, a to v jazyku ukrajinskom a rusínskom bolo získaných 116 kn.j. Regionálny fond bol doplnený o drobnú miestnu tlač a o ostatné materiály regionálneho charakteru vďaka darcom. Prírastok do oddelenia bol získaný darom a kúpou v počte 99 kn.j. Hudobný úsek bol rozšírený o 44 kn.j.

Počet vzázkov na jedného obyvateľa:

v PK (11 158 obyv.) predstavoval **8,52 zv.**

Počet vzázkov na jedného používateľa:

z 2 346 používateľov predstavoval 40,55 zv.

v CK (1 718 použív.) predstavoval **37,22 zv.**

v pobočke BUS (628 použív.) predstavoval **49,65 zv.**

Počet odoberaných periodík činil 45 titulov, z toho v CK 35 titulov a v bibliobuse 18 titulov. Počet exemplárov predstavoval 58, z toho v CK 37 exemplárov a v bibliobuse 21 exemplárov. K odporúčanej hodnote parametra (50-100) v počte titulov periodík sa knižnica približuje.

Nákup knižničného fondu v € na jedného obyvateľa (11 158 obyv.) činil 1,72 €.

Nákup knižničného fondu v € na jedného používateľa (2 346 použív.) činil 8,21 €.

Priemerná suma na 1 knižničnú jednotku v EUR predstavuje v PK 9,60 €, regionálna knižnica sa približuje k odporúčanej hodnote štandardu (10 €).

Používatelia

Počet registrovaných používateľov za rok 2017

POUŽÍVATELIA celkom	CK	BUS	SPOLU	INDEX
	1718	628	2346	96,7
z nich deti	727	402	1129	97,58

Z ročného plánu 2 500 používateľov knižnica a bibliobus v roku 2017 **evidovali 2 346 používateľov**, čo predstavuje plnenie plánu na 93,84%. Index 96,70. Z celkového počtu uvedených používateľov detských činilo 48,12%.

Percento registrovaných **používateľov z počtu obyvateľov** v sídle knižnice (11 158) činilo **21,03 %**. PK sa nachádza **vysoko nad základnou úrovňou štandardu** uvedeného parametra (štandard základnej úrovne je 18, vyššia úroveň 25 %).

Registrovaní používatelia využili služby knižnice a bibliobusu v priemere **13,34-krát**. V porovnaní s rokom 2016 bol zaznamenaný pokles o 80 používateľov.

Počet návštevníkov za rok 2017

NÁVŠTEVNÍCI			
CK	BUS	SPOLU	INDEX
25586	5732	31318	96,68

V porovnaní s rokom 2016 bol zaznamenaný pokles o 1 074 návštevníkov.

Úsek hudobný a umenovednej literatúry navštívilo **1 020** návštevníkov. Celosvetovú počítačovú sieť **internet** využilo **888 návštevníkov**, z nich 132 detí. **Pobočka pre zrakovo postihnutých občanov** evidovala **13** nevidiacich a slabozrakých používateľov, ktorí si vypožičali **598** titulov zvukových kníh (349 AVK a 249 MP3). Celkovo pobočku navštívilo **132** návštevníkov. Knižnica Mateja Hrebendu v Levoči robí každý štvrtrok rozvoz súborov zvukových kníh pre našu pobočku.

V pobočke Senior dom Svida knižnica evidovala **3 používateľov**, ktorí si vypožičali **31 kníh**. Celkovo pobočku navštívilo **11 návštevníkov**. Pre obyvateľov zariadenia Senior dom Svida boli zorganizované 4 podujatia. V roku 2017 bol 1-krát vymenený súbor kníh v tejto pobočke.

Výpožičky

Prehľad výpožičiek za rok 2017

VÝPOŽIČKY celkom	CK	BUS	SPOLU
	64691	21995	86686
Z nich pre deti	10977	5972	16949
Prezenčné výpožičky	12483	988	13471

Z ročného plánu 75 150 výpožičiek za hodnotené obdobie knižnica dosiahla 86 686 výpožičiek, čo predstavuje plnenie z ročného plánu na 115,35 %. Index 105,04.

Priemerný počet výpožičiek:

- na **1 obyvateľa 7,77** (v sídle knižnice 11 158)
- na **1 registrovaného používateľa 36,95**

PK sa v počte výpožičiek na 1 obyvateľa (7,77) približuje k základnej úrovni štandardu prepočtu daného parametra (odporúčaná hodnota: základná úroveň je 8, vyššia úroveň 12). V porovnaní s rokom 2016 knižnica zaznamenala **nárast výpožičiek o 4 167**.

Kultúrno-spoločenské podujatia

Realizovanie kultúrno-spoločenských podujatí pre všetky vekové kategórie používateľov knižnice i obyvateľov mesta, okresu i regiónu patrilo popri základnej knižničnej činnosti k výrazným aktivitám knižnice. Jednotlivé podujatia boli zamerané na priblíženie významných osobností a knižničných, regionálnych i celospoločenských udalostí.

V hodnotenom období knižnica uskutočnila celkovo **201 podujatí**, na ktorých sa zúčastnilo **6 441 účastníkov**. Bolo vyhotovených 39 násteniek (16 CK) a inštalovaných 19 výstaviek (11 CK). Jednou z najväčších a najzaujímavejších výstav bola výstava **Prechádzka tvorbou Miroslava Regitka** a výstava **Športovci v školských laviciach**, ktoré navštívili žiaci ZŠ, študenti SŠ a dospelí obyvatelia mesta a okolia. PK participovala na podujatiach pri príležitosti **Rusínskeho festivalu** (22.5.-28.5.2017), ktorý sa koná vo Svidníku od roku 2013. Počas týždň trvajúceho podujatia sa na pôde knižnice uskutočnili zaujímavé besedy, prednášky a stretnutia Rusínov na Slovensku. Knižnica bola už jedenástym rokom **spoluorganizátorom 63. Slávností kultúry Rusínov-Ukrajincov Slovenska vo Svidníku**, v rámci ktorých zorganizovala besedy s ukrajinskými spisovateľmi z Ukrajiny a zo Slovenska. Spomedzi ďalších významnejších podujatí treba spomenúť **LETO S KNIHOU** - III. ročník kultúrneho podujatia v knižnici pre deti MŠ a žiakov ZŠ, **ČITATEĽSKÝ MARATÓN** – čitateľskú súťaž pre žiakov základných škôl v meste, **ZÁHADNÁ TULÁČKA** – prezentáciu knihy Miroslava Majerníka, **GUSTÁV MURÍN** – besedu so spisovateľom o jeho knihách, **LEKTORKA SPOMÍNA** - besedu s Annou Vaňkovou, bývalou lektorkou Vojenského múzea vo Svidníku, a to pri **príležitosti 73. výročia Karpatsko-duklianskej operácie, CELÉ SLOVENSKO ČÍTA DEŤOM** aj na **Mikuláša** a mnohé ďalšie.

Možnosť zahrať si na konzole **Xbox**, ktorý je súčasťou úseku pre deti (od 24.7.2012), v roku 2017 využilo **539 detí**.

O jednotlivých podujatiach knižnica pravidelne informovala na webovej stránke knižnice www.podduklianskakniznica.sk, na sociálnej sieti Facebook <https://www.facebook.com/podduklianska.svidnik>, na informačnom kanáli mesta Svidník a v regionálnych periodikách. Prostredníctvom on-line katalógu knižnice si môžu neregistrovaní používatelia vyhľadávať informácie o knižničnom fonde. V roku 2017 knižnica zaznamenala 1 167 vstupov do elektronického katalógu. Webová stránka Podduklianskej knižnice <http://podduklianskakniznica.sk/new/> bola navštívená 5 600-krát.

L. Priputníková

ODDELENIE AKO HO (NE)POZNÁTE

V tejto rubrike oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry, postupne predstavuje rozličné typy regionálnych dokumentov s ich stručnou charakteristikou a využiteľnosťou pre každého, kto chce hlbšie poznať nádherný poddukliansky región, jeho históriu a súčasnosť, jeho malebné zákutia, ktoré sa snúbia s pohostinnosťou a láskavosťou ľudí v tomto regióne. Veríme, že si ctený čitateľ nájde cestu do knižnice a načerpá a prehĺbi si svoje vedomosti o tomto regióne aj prostredníctvom uvedeného knižničného fondu.

PERIODIKÁ

Pokračujeme v ďalšom vývoji okresných novín Dukla, ktoré začali vychádzať od roku 1978 a vychádzajú dodnes, sú zviazané a nachádzajú sa vo fonde Podduklianskej knižnice vo Svidníku. Noviny v r. 1978 vychádzali dvakrát do mesiaca vo štvrtok, od r. 1979 vychádzali každý párny týždeň vo štvrtok. Už v roku 1978 sa v okresných novinách začali o. i. uverejňovať seriály na pokračovanie prevažne s tematikou druhej svetovej, ktorých autorom bol Igor Slepcev, bývalý historik Vojenského múzea vo Svidníku. V r. 1978 bol z jeho pera uverejnený seriál článkov pod názvom Čo skrýva odznak číslo 352230. V ňom autor vyrozprával príbeh sovietskeho vojaka, ktorý padol pri oslobodzovaní obce Kapišová. Bol to Pavel Tolstel'. Aj v roku 1979 sa okrem článkov, ktoré dokumentovali dianie v okrese Svidník v rozličných oblastiach spoločenského života okresu, Igor Slepcev opäť uverejnil seriál článkov pod názvom Hrdinovia z jednej ulice, ktorý mal šesť pokračovaní. Hovoril o osudoch príslušníka 1. čs. armádneho zboru v ZSSR poručíka Rudolfa Jasioka a sovietskeho dôstojníka A. M. Pikalova. Po prvýkrát v roku 1979 boli prílohou novín aj štyri

strany v ukrajinskom jazyku, ktoré vyšli v novinách pri príležitosti 25. výročia Slávností kultúry ukrajinského obyvateľstva Československa. Takéto prílohy novín v ukrajinskom jazyku, ktoré vychádzali na počesť folklórneho festivalu, pokračovali až do r. 1984. V r. 1983 od čísla 10 noviny vychádzali už týždenne a od č. 21 začali vychádzať každý piatok. V r. 1983 opäť Igor Slepcev uverejnil tri pokračovania seriálu pod názvom Dukla a prvá svetová vojna a v r. 1984 uverejnil 15 pokračovaní seriálu Pätnásť búst – pätnásť životných osudov s podnázvom Náš seriál o hrdinoch Karpatsko-duklianskej operácie (KDO). V roku 1981 bola verejnosti v severovýchodnej časti areálu pamätníka

na Dukle sprístupnená Aleja hrdinov Dukly, a je v nej umiestnených 15 búst hrdinov Dukly, ktoré v seriáli priblížil spomínaný autor. Za rozličné seriály, ktoré boli uverejňované v novinách Dukla, spomenieme ešte napr. sedem pokračovaní seriálu Igora Slepčova Sovietski letci v bojoch o Duklu, ktorý bol venovaný 40. výročiu oslobodenia a bol uverejnený v novinách Dukla, v r. 1987 to bolo deväť pokračovaní seriálu V ten pamätný deň, ktorého autorom bol opäť ten istý autor a bol venovaný 43. výročiu KDO. Od čísla 14 v roku 1986 noviny opäť vychádzali každý štvrtok. Za zmienku stojí o. i. aj rubrika Náš súčasník či rubriky Z galérie vzorných a Z okresnej galérie cti alebo rubrika Medailónik, v ktorých boli prezentované profily osobností okresu Svidník z rozličných profesií. V r. 1988 Igor Slepčov uverejnil päť pokračovaní seriálu Kapitoly z histórie oslobodzovacích bojov pod Duklou. V r. 1988 a 1989 sa v novinách začali uverejňovať prvé články o Andy Warholovi, umelcovi, maliarovi, predstaviteľovi pop-artu, ktorého rodičia pochádzali z Mkovce. V r. 1989 to bolo osem pokračovaní článkov pod spoločným názvom O našom rodákovi A, Warholovi, ktorého autorom bol Jozef Keselica. Rok 1989 ukončíme ešte jedným seriálom Igora Slepčova,

ktorý mal šesť pokračovaní a bol venovaný 45. výročiu KDO. Za zmienku stojí aj článok redaktora Andreja Dudáša Hold generálovi, ktorý bol venovaný odhaleniu sochy armádnemu generálovi Ludvíkovi Svobodovi vo

Svidníku 5.10.1989 pri príležitosti 45. výročia KDO. Autorom sochy je akademický sochár Ján Kulich. Rok 1990 bol poznamenaný demokratizačným vývojom našej spoločnosti. Na to reagovali aj okresné noviny Dukla, v ktorých sa podnázov zmenil na Orgán Okresného národného výboru vo Svidníku. Od č. 48 sa podnázov novín zmenil na Týždenník občanov Svidníckeho okresu. Nezmenila sa však periodicita novín, stále vychádzali týždenne vo štvrtok. Cena novín bola 0,50 halierov. Seriály, ktoré výberovo uvádzame v tomto článku, v novinách Dukla predstavujú bohatý historický, faktografický a poznávací materiál, v našom prípade venovaný predovšetkým KDO a jej bojovníkom, ktorý predstavuje aj nové poznatky tejto kapitoly našich dejín historicky viažucich sa k nášmu regiónu. Je užitočné zalistovať si v týchto novinách, z ktorých sa dozvieme veľa zaujímavých a hodnotných článkov zo života okresu vo všetkých jeho oblastiach.

Každopádne odporúčame všetkým záujemcov, najmä však mladej generácii, zalistovať si v našich novinách, ktoré v malom okrese Svidník predstavujú značnú časť histórie nášho regiónu, na ktorú by sme mali byť hrdí a ktorú by sme ako správni lokálpatrioti mali poznať.

Emília Kudlová

pokračovanie v ďalšom čísle

Regionálne osobnosti

Každý kraj, mesto, či obec má osobnosti, ktoré sa v historickom vývoji spoločnosti, ale aj v súčasnosti zaslúžili o rozvoj určitej oblasti spoločenského života a svojím menom sa preslávili nielen doma, ale aj za hranicami svojej vlasti. Hovoríme im **REGIONÁLNE OSOBNOSTI**. Poznať takéto osobnosti svojho regiónu patrí ku všeobecnej vzdelanosti a hrdosti každého občana. Je treba chrániť ich kultúrne a duchovné dedičstvo pre terajšie i budúce generácie ako nevyčerpatelnú studnicu vedomostí, kultúry, zručnosti a vzdelanosti nášho ľudu v kraji pod Duklou. A práve toto je cieľom uvedenej rubriky, v ktorej predstavujeme osobnosti z regiónu Svidník z rozličných oblastí spoločenského života.

Juraj Bača

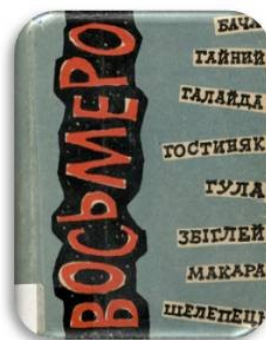
ukrajinský spisovateľ na Slovensku, publicista, literárny kritik, historik, univerzitný profesor a kultúrno-osvetový dejateľ

Narodil sa 13.5.1932 v Kečkovciach, okr. Svidník. ZŠ skončil v rodnej obci, meštiansku vo Svidníku, strednú – obchodnú akadémiu v Prešove. V štúdiu pokračoval na vysokej škole. Je absolventom Pedagogickej fakulty Slovenskej univerzity a Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Od novembra 1956 do mája 1960 bol vedeckým ašpirantom Kyjevskej Univerzity Tarasa Ševčenka. Ako kandidát vied nastúpil na Katedru ukrajinského jazyka a literatúry FF UPJŠ v Prešove. Tu sa v marci 1963 habilitoval na docenta dejín ukrajinskej literatúry a od 1. januára 1964 do 1. apríla 1971 ako docent pracoval. Ako vedecký pracovník, pedagóg literárny kritik a kultúrno-osvetový činiteľ patrí k najpopulárnejším osobnostiam Ukrajincov na Slovensku. Po okupácii Československa v r. 1968 vojskami varšavskej zmluvy

bol vylúčený z KSČ, bol uvoľnený z práce, a v r. 1973 odsúdený na štyri roky väzenia a na 20 rokov bol úplne vylúčený zo spoločenského života. Pracoval ako pomocný robotník, šofér, skladník a i. Od leta 1989 bol profesorom Nezávislej ukrajinskej univerzity v Mníchove, kde prednášal literárnovedné disciplíny. V r. 1990 bol docent Juraj Bača znovu prijatý do zamestnania na pôvodné miesto, teda na UPJŠ v Prešove. V r. 1995 získal titul profesora ukrajinskej literatúry. Autor svoju tvorbu píše a publikuje v ukrajinskom jazyku. Je potrebné spomenúť, že niektoré články písal aj pod pseudonymom, napr. Bajurak, JB, J.B.

Písať začal ešte ako študent v r. 1949. Najprv písal básne, z ktorých v r. 1963 niektoré vyšli v zborníku **Vos'mero** (Osmi) a tiež v zborníkoch **Lastivka z Prjašivščyny** (Lastovička z Prešovska) a **Molodi holosy** (Mladé hlasy). V r. 1961 vyšla knižne jeho vedecká literárno-historická práca **Literaturnyj ruch na Zakarpatti seredyny XIX st.** (Literárne hnutie na Zakarpatsku v polovi XIX. st.). Popri poézii a literárnovedných článkoch a štúdiách, ktoré uverejňoval v periodikách,

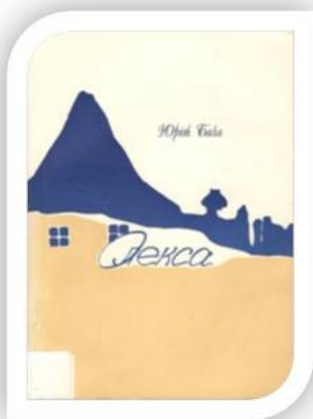

je Juraj Bača známy aj ako spisovateľ, autor poviedok, románov a publikovaných úryvkov z románov. Niektoré jeho poviedky vyšli knižne v zborníku **Lita i zymy** (Letá a zimy) v r. 1969 a tiež v časopisoch. Pre jeho prózy je charakteristický kritický prístup v odhaľovaní neporiadkov v spoločnosti. Juraj Bača mal značný vplyv na rozvoj ukrajinskej literatúry na Slovensku svojou poéziou, publicistikou, pedagogickou a vedeckou činnosťou. V r. 1990 vydal vysokoškolské učebné texty pod názvom **Podmienky rozvoja ukrajinskej literatúry v Československu po roku 1945**. Svoj talent vyskúšal nielen v poézii a próze, ale aj v dráme. Za zmienku stojí poéma Knjaz Laborec (Kňaz Laborec), na ktorú V. Ljubimov napísal hudbu, čím vznikla prvá ukrajinská opera na Slovensku. Jej premiéra bola 28.2.1997 v Užhorode. Juraj Bača je

spoluautorom publikácie **Čomu, koly i jak** (Prečo, kedy a ako) o dejinách, pôvode a živote Ukrajincov v Československu, ktorá knižne vyšla v r. 1967, jej druhé vydanie vyšlo v Kyjeve v r. 1992. Po novembri 1989 bol občiansky i spoločensky rehabilitovaný. V r. 1991 vydal knihu poviedok pod názvom **A materi tvoji zavydžu** (A tvojej matke závidím), ktorá zobrazuje každodenné starosti i radosti, pravdy i omyly človeka, ľudí i spoločnosti. Rovnomenná poviedka v knihe je venovaná autorovej matke a jeho rodisku. V r. 1993 vyšiel v Kyjeve knižne jeho román v novelách pod názvom **Oleksa**, v ktorom je veľmi talentovane, precízne a umelecky vykreslená životná cesta a činnosť rusínsko-ukrajinského činiteľa, spisovateľa a kňaza Alexandra Duchnoviča. V r. 1997 vydal Juraj Bača dokumentárnu a inú prózu pod názvom **Lysty samomu sobi** (Listy samému sebe). Juraj Bača nezabúdala ani na svoje rodisko. V r. 2002 spolu so

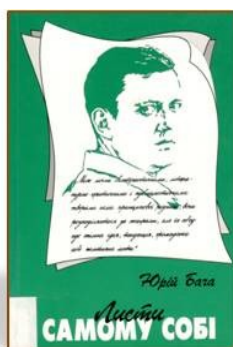
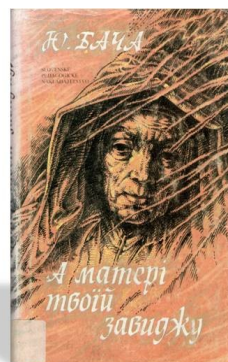
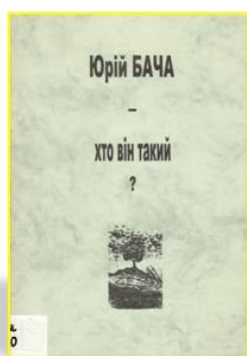
svojim bratom Ivanom Bačom vydali monografiu **Kečkivci 430** (Kečkovce 430) v ukrajinskom jazyku pri príležitosti 430. výročia prvej písomnej zmienky o obci. Publikáciu vydal Prípravný výbor osláv Kečkovce 430, v nej je o. i. uvedený aj rodokmeň rodiny Bačových z Kečkoviec. V r. 2006 vydal publikáciu **Juraj Bača. Vybrani tvory. Próza, poézia a divadelná poéma**. V r. 2013 vyšlo 4. vydanie brožúry pod názvom Čomu, koly i jak, ktoré Juraj Bača vydal v spoluautorstve s Andrejom Kováčom a Mikulášom Štecom. Brožúra bola vydaná v Kyjeve, vydavateľom je

Institut mystectvoznavstva, fol'klorystyky a ta etnolohiji im. M. Ryl'skoho NAN Ukrajiny.

V Užhorode vo vydavateľstve FOP Breza A. E. vyšla autorova ďalšia kniha **Vybrani tvory [z archivu, publicystyka, literaturoznavstvo]**. Juraj Bača patrí k veľmi talentovaným osobnostiam. Je autorom mnohých publicistických článkov, statí, štúdií a literárnych recenzií. Recenzoval mnohé literárne práce ukrajinských autorov na Slovensku, ako napr. Sergeja Makaru, Vasil'a Daceja, Ivana Jackanina, Milana Bobaka, Štefana Hostiňáka a ďalších. Vo svojej publicistickej činnosti dotýka sa rozličných oblastí spoločenského života, ako napr. školstva, kultúry, mládeže, dejín i súčasnosti Rusínov-Ukrajincov. Mnoho autorových článkov a štúdií je venovaných problematike mládeže, národnostnej identity a hrdosti na svoj jazyk, kultúru, dejiny a literatúru. Sú výzvou pre najmä pre mladých ľudí, aby sa nezriekli svojho a vážili si dedičstvo predkov. Jeho životným krédom je človek: „Človek – nič väčšie nepoznám, nič menšie neberiem!“ Preto Jurajovi Bačovi právom patrí prirovnanie – pevec čistej ľudskej duše.

Emília Kudlová

Použitá literatúra

Bača, Juraj – Murčinková, Tatiana: Jurij Bača – chto vin takyj? : personal'na bibliohrafia. 1. vyd.- Svidník : Regionálna rozvojová agentúra, 2002.- 86 s.- ISBN 80-967898-3X.

Džupinková, Zuzana: Diela ukrajinských spisovateľov Slovenska : (bibliografia knižných vydaní v rokoch 1945-2010).- 1. vyd.- Prešov : Štátna vedecká knižnica, Prešov, 2011.- 199 s.- ISBN 978-80-85734-95-9.

Kudlová, Emília: Pevec čistej ľudskej duše : výberová bibliografia. 1. vyd. Svidník : Podduklianska knižnica, 1997.- 53 s.- ISBN 80-85147-24-6.

Police plné kníh

Knižné novinky

KÄSTNER, Erich : Malý muž. - Bratislava : Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov 2017. - 221 s.

Maximko Kremienok meria len päť centimetrov a všetci ho volajú malý muž. V noci spáva v zápalkovej škatuľke, cez deň vystupuje v cirkuse. Ako artista sa stane svetoznámy, dostáva lákavé ponuky z celého sveta. Jedného dňa však zmizne, akoby sa pod zem prepadol. Polícia je bezradná: uniesla malého muža zločinecká banda?

Erich Kästner rozpráva pútavý príbeh, v ktorom sa ukáže, že aj malí ľudia dokážu robiť veľké veci.

BROTHERIDGEOVÁ, Chloe

Ako si poradiť so strachom a s úzkosťou. Duševná pohoda na dosah. Bratislava : Ikar 2017. - 239 s.

Terapeutka Chloe Brotheridgeová bola v mladosti presvedčená, že strach a obavy sú v jej psychike hlboko zakorenené. Postupne zistila, že sa mýli a že prirodzeným stavom človeka je pokoj. Kniha *Ako si poradiť so strachom a s úzkosťou* vám poskytne jednoduché, no účinné nástroje, vďaka ktorým zmiernite príznaky a každým dňom sa budete cítiť lepšie. Či už ide o tlak sociálnych médií, perfekcionizmus, alebo strach z neúspechu, táto kniha vás naučí, ako znovu nadobudnúť kontrolu nad svojím životom. Prekvapí vás, ako rýchlo sa opäť ocitnete pri kormidle.

WARGOVÁ, Jasmine

Každý deň sa počíta. - Bratislava : Ikar - Yoli 2018. - 246 s.

Čo je nezvyčajné na tom, keď dievča už od trinástich rokov posielala listy slávnomu rockerovi? Nič, pokiaľ si, celkom oprávnené, nemyslí, že je jeho dcéra. Taliah Abdallatová po troch rokoch už prestala veriť, že sa s Julianom Oliverom, frontmanom kapely Staring Into the Abyss, niekedy stretne. Viete si teda predstaviť to prekvapenie, keď sa z ničoho nič zjaví na jej prahu! Julian dcéru požiada, aby s ním na pár dní odcestovala do jeho rodného mesta Oak Falls v Indiane. Má sa tam zoznámiť so starým otcom, ktorý pravdepodobne už nebude dlho žiť. Hoci Taliah nechce zradiť maminu dôveru, túži spoznať členov svojej stratenej rodiny a získať odpovede na otázky, ktoré ju už dlho trápia. S najlepšou kamoškou Harlow nasadnú do Julianovho čierneho mustanga a vydávajú sa na cestu. Taliah počas nej spoznáva svojho „nového“ otca a zisťuje, že je celkom iný, ako si ho predstavovala. Keď však začne odhaľovať aj mamine tajomstvá, odrazu je toho na ňu priveľa.

CHACHULOVÁ, Helena

Jajko zo Zajačieho vrška. - Martin : Vydavateľstvo Matice slovenskej 2018. - 71 s.

Bola raz jedna lúka. Rástla na nej tráva, žili rôzne zvieratká a kvitli pestrofarebné kvety. Každé ráno vybehol z lesa zajko Jajko, prekotrmelcoval lúku, pohrýzkal d'atelinku a ponaháňal motýle. Nie je však len dajaký obyčajný zajko... Jajko zo Zajačieho vrška je úplne, ale úplne iný, než si viete predstaviť. Je to veľký výmyselník, odvážny cestovateľ a najlepší kamarát ježka Bežka. Keď sa tí dvaja zoznámia s včielkou Vrtielkou, zažijú spolu také neuveriteľné dobrodružstvá, o akých sa im ani nesnívalo. Zaletia si do Afriky, potápajú sa v mori, nesia sa na slonovi, naučia africké včely stavať snehuliaka a keď sa vrátia domov, všetko porozprávajú celkom tak, ako je to v tejto knižke krátkych poviedok a sviežich básničiek pre najmenších čitateľov.

Vydavateľstvo Matice slovenskej

Nadežda Mičáková

Jazykové omyly

V tejto rubrike sa venujeme otázkam jazykovej správnosti, cudzím slovám a frekventovaným nespisovným slovám, ktoré uvádzame spisovným náprotivkom, vychádzajúc z diela Krátky slovník slovenského jazyka, Bratislava 2003 a Príručka slovenského pravopisu pre školy a prax, Bratislava, 2005.

spisovná
slovenčina
aká si?

Nieje alebo nie je

Tieto slová píšeme vždy oddelene, nakoľko ide o dve slová.

Cudzie slová

Ako si s nimi poradiť? V súčasnej dobe sa už bežne stratávame s anglickými výrazmi, ktorým síce rozumieme, ale nevieme ako ich správne napísať. Mnohé cudzie slová sa už udomácnili v zásobe spisovného jazyka v poslovenčenej podobe, ako napr. šou, biznis, dizajn a pod. Novšie výrazy sa však nenájdu v príručkách slovenského pravopisu, preto tieto slová píšeme vo vete s úvodzovkami, napr.

Dovolím si „šérovať“ tvoj príspevok.

Mail

Väčšina z nás využíva mailovú komunikáciu takmer denne a často sa dopúšťame jednej chyby vo vete *V maily vám posielam prílohu.*

Slovo mail skloňujeme podľa vzoru dub. V lokáli jednotného čísla má vždy príponu **-e**, správne je: *V maile/e-maile vám posielam prílohu.*

Blomba alebo plomba

Zubný lekár vám určite správne povie, že vám musí **zub zaplombovať**, nie zablombovať. Alebo neporušenosť pôvodného balenia dokazuje plomba – pečať, napr. *Plomba na dverách vagóna.*

Ľ. Priputníková

Viete, že... Viete, že...

- ◆ **mikrokatalogizácia** /gréc./ katalogizácia pomocou mikrofilmov
- ◆ **mikrokópia** /gréc. + lat./ zmenšená, voľným okom nečitateľná kópia písaných alebo tlačených textov, zhotovených fotografickým postupom na ľubovoľnom materiáli
- ◆ **mikropoviedka** /gréc. + slov./ poviedka, rozprávka veľmi krátkeho rozsahu
- ◆ **mikroštítok** /gréc. + slov./ nošič informácií v podobe dierneho štítka opatreného vyseknutým okienkom na montáž mikrozáznamov, ich duplikátov alebo kópií, alebo už obsahujúceho tieto mikrozáznamy
- ◆ **miniátor** /lat. → tal./ stredoveký pisár a maliar knižných miniatúr
- ◆ **miniatúra** /lat. → tal./ farebné začiatkové písmeno v stredovekých rukpisochoch a tlačoch
- ◆ **misál** /lat./ veľká, objemná kniha vôbec
- ◆ **mnemonický** /gréc./ *m-é písmo* uzlové písmo, zárezy na paličkách a pod.
- ◆ **monografia** /gréc./ vedecký spis o jednej osobe alebo veci, o jednom predmete, jave
- ◆ **montáž** /franc./ o. i. pásmo zostavené z úryvkov viacerých literárnych (hudobných) diel
- ◆ **moravikum** /podľa vlastn. m./ dielo vydané na území Moravy, zaoberajúce sa Moravou alebo vzťahujúce sa na ňu

Prameň: ŠALING, Samo – IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, Mária – MANÍKOVÁ, Zuzana. 1997. *Veľký slovník cudzích slov*. Veľký Šariš : SAMO – AAMM, 1997. 1310 s. ISBN 80-967524-0-5.

Inšpirácia na domáce knižnice

Zdroj: <https://cz.pinterest.com/pin/862017184900058791/>

Aj takáto forma mobilných knižníc existuje, ide o **knižný bicykel**. Verejná knižnica LE Phillips Memorial Public v Eau Claire rozváža knihy pomocou takýchto knižných bicyklov s cieľom dostať sa čo najbližšie k čitateľom a taktiež podporiť čítanie. Knižnica na kolesách sa pohybuje po meste na udalosti, ako je trh s farmármi v centre mesta a na hudobné vystúpenia. Príves na bicykli obsahuje približne 100 kníh. „*L'udia sú zaneprázdnení a chceme, aby sme sa dostali do vášho prostredia a umožnili vám prístup k našim dokumentom a tiež aby sme sa s vami rozprávali a hovorili o tom, aké sú naše knižničné programy*“, uviedol pracovník knižnice Peter Rudrud. „BookBikom a Bookmobilom“ (bibliobusom) sa pýšia mnohé verejné knižnice (Denver, Seattle, Boston, Arizona...)

Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia

V tejto rubrike na pokračovanie uverejňujeme tzv. výrazy (frazologizmy), ktoré prekonalí tisícročia a používame ich dodnes aj v hovorovej reči.

KOLUMBOVO VAJCE

Kolumbovo vajce – vtipné riešenie zdanlivo neriešiteľnej úlohy; ľahká úloha, ak sa príde na jej podstatu.

Keď sa Krištof Kolumbus vrátil z objaviteľskej plavby a pre Španielske kráľovstvo dobyl kontinent, ktorý vtedy omylom nazvali Indiou, okrem poznatkov „o novej ceste do Indie“ priviezol kráľovským manželom aj bohatú korisť v podobe 14 debien zlata. Za to si získal nielen priazeň panovníkovej rodiny, ktorá ho prijala takmer ako seberovného, ale získal aj titul „admirál svetových morí“ a bol menovaný indickým miestokráľom. Sám totiž tvrdil, že objavil novú cestu do Indie. Kolumba, ako vysokého hodnostára, pozývali kráľovskí a cirkevní hodnostári na večierky a hostiny. Na jednej takej hostine u kardinála Mendozu jeden z hostí, ktorý mu závidel získanú slávu, zľahčoval jeho zásluhy, tvrdiac, že plavba do Indie nie je nič ťažké. Preto ho vraj Kolumbus vyzval, aby teda vyriešil iný, zdanlivo jednoduchý problém: aby postavil vajce na špičku. Závistlivý šľachtic to, prirodzene, nedokázal a nedokázali to ani ďalší hostia, ktorí sa o to pokúsili. Vtedy Kolumbus vzal vajíčko, na špičke ho natukol a sprevádzaný prekvapenými pohľadmi hostí ho postavil na dosku stola. Niektorí z hostí však namietali, že to predsa nie je nič zvláštne, nič ťažké. Kolumbus s úsmevom priznal, že postaviť vajce na špičku je skutočne iba hračka, treba však prísť na to, ako to urobiť. Rovnako jednoduché bolo podľa neho dostať sa do Indie (hoci dnes vieme, že s tou Indiou sa mýlil). Iba spôsob plavby bolo treba nájsť.

Tak je to aj s inými problémami, ktoré sa nám analogicky ku Kolumbovmu vajcu, po ich vyriešení, zdajú celkom jednoduché.

William Hogarth: Kolumbus rozbíja vajce (1752)

obrázok na: https://cs.wikipedia.org/wiki/Kolumbovo_vejce

Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda. 1997. *Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia I. : výberová bibliografia*. Svidník : Podduklianska knižnica, 1997. 39 s. ISBN 80-85147-25-4

Čas na zábavu

Poznáš odpoveď?

Ako sa nazýval obrovský dom, v ktorom bývala Pipi Dlhá Pančucha?

- a) Vila Vilonka
- b) Vila Vilôčka
- c) Vila Vilónka

Spisovateľ, ktorého meno je ukryté v tejto otázke, prežil časť detstva v Piešťanoch, kam sa stále rád vracia. Z kníh pre deti sú známe jeho tituly ako: Pištáček, Babka na rebríku či Daidalos a Ikaros. Uhádneš jeho meno s iniciálkami D. D.?

Do obrazca dopĺňajte čísla od 1 do 9. V každom riadku, stĺpci alebo vo vnútornom štvorci 3x3 (zvýraznenom hrubými čiarami) musia byť všetky čísla od 1 do 9. Žiadne číslo sa v riadku, stĺpci ani vo štvorci 3x3 nesmie opakovať.

	2	3		7	1		5	
	4	6				8		
1				6	8		4	
				9	4		6	8
		7	3		2	1		
9	1		6	8				
	5		7	2				9
		2				5	3	
	6		9	1		4	7	

		4	5	3			2	
1			8					
		3		1		5		8
	6		3		8		9	2
9		7				8		5
2	3		1		5		6	
8		2		5		4		
			9					7
	7			6	4	3		

**Poddukliansky knihovník vydáva Podduklianska knižnica vo Svidníku,
8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>,
e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882191. Zodp. red.: Mgr.
Kamil Beňko. Zostavila: Bc. Ľudmila Priputníková, Nadežda Mičáková**